

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ รุ่นปีการศึกษา 2547 คณะผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งจะนำเสนอในบทนี้มีดังต่อไปนี้

- 2.1 สภาพการจัดการศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- 2.2 กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต
- 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต

2.1 สภาพการจัดการศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ เป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่ดำเนินการจัดการศึกษามาเป็นระยะเวลา 47 ปี ที่มุ่งเน้นการขยายโอกาสทางการศึกษา และผลิตกำลังคนทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีคุณภาพตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา และสนับสนุนให้มีการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนมีการสร้างความสัมพันธ์ และความร่วมมือทางวิชาการเพื่อการพัฒนาการศึกษา กับสถาบันการศึกษา ที่มีชื่อเสียงของโลก เพื่อมุ่งสู่การเป็นสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำระดับนานาชาติ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ได้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อผลิตบัณฑิตในระดับต่างๆ ออกไปรับใช้สังคมตามปณิธานที่ “มุ่งมั่นที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และวิชาการขั้นสูงที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้คู่คุณธรรม เพื่อเป็นผู้พัฒนาและสร้างสรรค์เทคโนโลยีที่เหมาะสม อันก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน” ภายใต้ปรัชญาของสถาบันที่ว่า “พัฒนาคน พัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” ขณะเดียวกันสถาบันก็ได้นำวิธีการของเยอรมันที่มุ่งเน้นการปฏิบัติ และสามารถกระทำจริงได้เป็นต้นแบบ และพัฒนาให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมของประเทศ โดยได้เริ่มต้นผลิตช่างฝีมือยุคใหม่ที่ทันสมัยของประเทศพัฒนา ที่มีความรู้ทักษะและประสบการณ์จริงที่ทำงานได้อย่างจริงจัง จนเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันแห่งนี้ สามารถทำงานได้และแก้ไขปัญหาได้ดี มีฝีมือ แม้ว่าในปัจจุบันจะมีการขยายตัวและการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมของประเทศ ทำให้ความต้องการแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีมากขึ้น ซึ่งสถาบันได้ตระหนักถึงปัญหานี้มาโดยตลอด จึงมีเป้าหมายที่จะสนองตอบความต้องการ กำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในสาขาวิชาที่ขาดแคลน และจำเป็นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม อันจะเป็นปัจจัยสำคัญต่อการ

พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต และเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษาให้กว้างขวางมากขึ้น โดยสถาบันได้มีความร่วมมือกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมวิชาชีพ นิคมอุตสาหกรรม เขตอุตสาหกรรม บริษัท โรงงานอุตสาหกรรม วิทยาลัย และโรงเรียนอาชีวศึกษาต่างๆ ในการจัด Co-operative Education และ Training ทั้งนี้เพื่อเป็นการขยายฐานการพัฒนากำลังคนในการพัฒนาอุตสาหกรรม ตลอดจนเพื่อเป็นการผลิตกำลังคนทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีคุณสมบัติเชี่ยวชาญและชำนาญการ ที่จะเป็นผู้สร้างเทคโนโลยีให้แก่ประเทศ (กองบริการการศึกษา, 2547 : 1-2)

ในปีการศึกษา 2548 สถาบันมีหน่วยงานที่ดำเนินการจัดการการศึกษา 9 หน่วยงาน ได้แก่

1. คณะวิศวกรรมศาสตร์ ได้ยึดถือนโยบายการผลิตวิศวกรที่มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการวิศวกรรมศาสตร์พื้นฐานและมีทักษะในเชิงปฏิบัติ สามารถนำทฤษฎีไปประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาทางวิศวกรรมในปัญหาจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งมีโครงการความร่วมมือทางวิชาการกับหน่วยงานภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพในการจัดการศึกษาของคณะอีกด้วย อาทิเช่น ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ประเทศฝรั่งเศส สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลตลอดจนสถานประกอบการต่างๆภายในประเทศมีการเรียนการสอน 9 ภาควิชา จัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี 22 หลักสูตร ระดับปริญญาโท 8 หลักสูตร และระดับปริญญาเอก 3 หลักสูตร (กองแผนงาน, 2548 : 42)

2. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มุ่งเน้นการผลิตครูช่างอุตสาหกรรม นักเทคโนโลยีเทคนิคศึกษา นักวิจัย นักการศึกษาและผู้บริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา ในสาขาวิชาด้านวิศวกรรมและด้านเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติการ นอกจากนี้ยังมีโครงการความร่วมมือทางวิชาการ เพื่อพัฒนาครูประจำการและผู้บริหารของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการอีกด้วย มีการเรียนการสอน 6 ภาควิชา จัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี 6 หลักสูตร ระดับปริญญาโท 7 หลักสูตร และระดับปริญญาเอก 3 หลักสูตร (กองแผนงาน, 2548 : 42)

3. คณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ มุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีคุณธรรมและจริยธรรม ในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตรงตามความต้องการของอุตสาหกรรมและการพัฒนาประเทศ และให้บริการการสอนคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปแก่นักศึกษาทั้งในคณะและนอกคณะ นอกจากนี้ยังส่งเสริมการพัฒนาวิชาการด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ให้แก่สังคมในโครงการ อบรมครูวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ คอมพิวเตอร์และวิทยาศาสตร์โลก โครงการโรงเรียนแกนนำ โครงการส่งเสริมโอลิมปิกวิชาการ โครงการส่งเสริมและพัฒนาอัจฉริยภาพด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น อีกทั้งมีโครงการความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ เพื่อพัฒนาศักยภาพการศึกษาได้แก่ โครงการความร่วมมือด้านสถิติกับ Royal Melbourne Institute of Technology (RMIT) ประเทศออสเตรเลีย โครงการความร่วมมือทุกสาขาวิชากับ The University of

Canterbury ประเทศนิวซีแลนด์ มีการเรียนการสอน 6 ภาควิชา จัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี 13 หลักสูตร และระดับปริญญาโท 7 หลักสูตร (กองแผนงาน, 2548 : 43)

4. คณะเทคโนโลยีและการจัดการอุตสาหกรรม มุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่มีความรู้ความสามารถในการคิดค้นเพื่อออกแบบ สร้าง บริหารจัดการ ในระบบธุรกิจและอุตสาหกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งการประยุกต์ใช้องค์ความรู้เพื่อชุมชน และสังคม โดยเน้นการขยายโอกาสทางการศึกษาในส่วนภูมิภาคที่จังหวัดปราจีนบุรี และพื้นที่ใกล้เคียง นอกจากนี้ยังมีโครงการความร่วมมือทางวิชาการในการแลกเปลี่ยนอาจารย์และนักศึกษา ระหว่าง 3 สถาบัน ได้แก่ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มหาวิทยาลัยเคมนิทซ์ ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าอีกด้วย มีการเรียนการสอน 5 ภาควิชา จัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี 9 หลักสูตร (กองแผนงาน, 2548 : 43)

5. คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มุ่งเน้นการผลิตนักเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการและส่งเสริมการพัฒนาอาจารย์ให้มีผลงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง ให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมทางด้านคอมพิวเตอร์ฮาร์ดแวร์ และซอฟต์แวร์ของประเทศ นอกจากนี้ได้ร่วมมือกับ University of South Australia เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรนานาชาติอีกด้วย มีการเรียนการสอน 2 ภาควิชา จัดการศึกษาในระดับปริญญาโท 3 หลักสูตร และระดับปริญญาเอก 2 หลักสูตร (กองแผนงาน, 2548 : 43)

6. คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ มุ่งเน้นการผลิตบัณฑิต ที่มีคุณภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม และเสริมสร้างองค์ความรู้ เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ได้ให้บริการการสอนวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปแก่นักศึกษาทุกคณะ ในสถาบันอีกด้วย มีการเรียนการสอน 3 ภาควิชา จัดการศึกษาในระดับปริญญาโท 5 หลักสูตร (กองแผนงาน, 2548 : 43)

7. คณะอุตสาหกรรมเกษตร มุ่งมั่นการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถทางวิชาการ ด้านอุตสาหกรรมเกษตร การบริหารและการจัดการในระบบธุรกิจทางการเกษตรที่มีความรู้คู่คุณธรรม อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน โดยเน้นการขยายโอกาสทางการศึกษาในส่วนภูมิภาคที่จังหวัดปราจีนบุรีและพื้นที่ใกล้เคียง มีการเรียนการสอน 2 ภาควิชา จัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี 2 หลักสูตร (กองแผนงาน, 2548 : 43)

8. วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มุ่งเน้นการผลิตช่างเทคโนโลยีและบัณฑิตที่มีความรู้ ความชำนาญทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ ให้มีความสามารถปฏิบัติงานในอุตสาหกรรมการผลิตสมัยใหม่ เน้นความชำนาญในการปฏิบัติงานในโรงงาน ภาคสนามและสามารถประกอบอาชีพได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ได้พัฒนาศักยภาพทางวิชาการในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลโดยมีโครงการความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ ได้แก่ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ฝรั่งเศส สหรัฐอเมริกา และออสเตรเลีย มีการเรียนการสอน 10

ภาควิชา จัดการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (เตรียมวิศวกรรมศาสตร์) 3 หลักสูตร และระดับปริญญาตรี 21 หลักสูตร (กองแผนงาน, 2548 : 44)

9. บัณฑิตวิทยาลัยวิศวกรรมศาสตร์นานาชาติสิรินธร ไทย-เยอรมัน มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตวิศวกรรมศาสตร์หลักสูตรนานาชาติทางด้านวิศวกรรมศาสตร์ ระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ที่มีศักยภาพในการทำวิจัยและพัฒนาที่สอดคล้องกับ ความต้องการจริงของประเทศและภูมิภาค ในการจัดการเรียนการสอนจะมีผู้เชี่ยวชาญจาก RWTH Aachen University เดินทางมาร่วมสอนให้แก่นักศึกษา และได้มีการส่งนักศึกษาไปฝึกงานในต่างประเทศอีกด้วย มีการจัดการศึกษา ระดับปริญญาโท 6 หลักสูตร (กองแผนงาน, 2548 : 44)

ในปีการศึกษา 2548 สถาบันมีการจัดการศึกษา รวมทั้งสิ้น 120 หลักสูตร ดังนี้

หน่วยงาน	ระดับการศึกษา				
	ปว.ช.*	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก	รวม
คณะวิศวกรรมศาสตร์	-	22	8	3	33
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม	-	6	7	3	16
คณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์	-	13	7	-	20
คณะเทคโนโลยีและการจัดการอุตสาหกรรม	-	9	-	-	9
คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ	-	-	3	2	5
คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์	-	-	5	-	5
คณะอุตสาหกรรมเกษตร	-	2	-	-	2
วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	3	21	-	-	24
บัณฑิตวิทยาลัยวิศวกรรมศาสตร์นานาชาติสิรินธร ไทย-เยอรมัน	-	-	6	-	6
รวม	3	73	36	8	120

* ปว.ช. (เตรียมวิศวกรรมศาสตร์)

2.2 กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาไว้ว่า ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข กระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อัน

เป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2549 : 7)

ดังนั้นเพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ในหมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 จึงกำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้นเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกนั้นได้กำหนดให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เป็นหน่วยงานที่ดำเนินการจัดทำกรอบแนวทางการประเมินคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

ในการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก ระดับอุดมศึกษา สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้กำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้สำหรับประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกของสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย 7 มาตรฐาน 48 ตัวบ่งชี้ ซึ่งในมาตรฐานที่ 1 มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 คือ ระดับความพึงพอใจของนายจ้าง ผู้ประกอบการ และผู้ใช้บัณฑิต ซึ่งหมายถึง ความคิดเห็นของนายจ้าง ผู้ประกอบการ หรือผู้ใช้บัณฑิต โดยประเมินบัณฑิตใหม่ที่ทำงานในสถานประกอบการนั้นๆ มาแล้วตั้งแต่ 1-3 ปี โดยพิจารณาคูณสมบัติที่เกี่ยวกับการทำงานของบัณฑิต 3 ด้าน ดังนี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2549 : 26-29)

1. ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการตามลักษณะงานในสาขานั้นๆ โดยอาจสอบถามเกี่ยวกับความสามารถทางวิชาการตามสาขาที่เรียน ความสามารถในการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ เช่น ความมุ่งมั่นที่จะทำให้งานสำเร็จ มีความสามารถในการจัดระบบงานและควบคุมงาน ความสามารถในการบริหารคน และการสร้างสรรค์งานใหม่

2. ด้านความรู้ความสามารถพื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน โดยอาจสอบถามเกี่ยวกับความเป็นผู้นำ การมีทักษะในการสื่อสาร (การพูด การเขียน การแสดงออกต่อผู้ร่วมงาน) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา มีทักษะในการทำงานเป็นทีม การปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง มีทักษะทางภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ จีน ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส สเปน ฯลฯ มีทักษะทางคอมพิวเตอร์ มีความใฝ่รู้

3. ด้านคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ โดยอาจดูจากความซื่อสัตย์ การตรงต่อเวลา และเป็นผู้มีวินัย เป็นต้น ผู้วิจัยจึงยึดแนวทางการพิจารณาคูณสมบัติที่เกี่ยวกับการทำงานของบัณฑิตทั้ง 3 ด้าน ที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) กำหนดไว้ เป็นหลักในการศึกษาความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิตในการวิจัยครั้งนี้ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาคุณลักษณะของพนักงานที่นายจ้างต้องการ เพื่อใช้ประกอบการทำวิจัยเรื่องนี้ ดังนี้

วิมล (2537 : 86-87) กล่าวว่าเรื่องของบุคลิกภาพเป็นเรื่องที่สำคัญในทุกองค์การ เพราะบุคลิกภาพของบุคคลแต่ละคนที่เข้ามาทำงานในองค์การนั้น จะถ่ายทอดออกมาเป็นพฤติกรรมในการทำงาน ซึ่งพอสรุปออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. บุคลิกภาพภายนอก เป็นพฤติกรรมภายนอกที่แสดงออกแล้วคนอื่นสามารถสังเกตเห็นได้ ซึ่งรูปแบบของบุคลิกภาพภายนอกได้แก่

1.1 การแสดงออกทางสีหน้าและแววตา เช่น หน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส ใบหน้าบึ้งตึง การขมวดคิ้ว ฯลฯ

1.2 การแสดงออกทางวาจา เช่น การใช้วาจาที่สุภาพ พูดชัดถ้อยชัดคำ ฯลฯ

1.3 การแสดงออกทางการแต่งกาย เช่น การแต่งกายเรียบร้อย แต่งกายถูกกาลเทศะ ทันสมัย หรือแต่งกายล้าสมัย

1.4 การแสดงออกทางอากัปกิริยา หรือกิริยาท่าทาง เช่น การเดิน การนั่ง การรับประทานอาหาร

1.5 รูปร่างหน้าตา เช่น หน้าตาสวย ชี้เหร่ ผอม อ้วน สูง เตี้ย ผิวนวล เป็นต้น

2. บุคลิกภาพภายใน เป็นพฤติกรรมภายในที่ไม่สามารถมองเห็นได้ แต่มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อการแสดงออกของบุคลิกภาพภายนอก เป็นเรื่องที่ยากจะเข้าใจยาก ต้องใช้เวลาในการสังเกต และศึกษา ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

2.1 ความเชื่อมั่นในตนเอง

2.2 ความซื่อสัตย์สุจริต

2.3 ความสามารถ

2.4 ความกระตือรือร้น

2.5 ความคิดริเริ่ม

2.6 ความรับผิดชอบ

2.7 ความรอบรู้

2.8 ความจริงใจ

2.9 ความจำ

2.10 ความโอบอ้อมอารี

ทัศนาศนา (2531 : 84-86) คุณลักษณะของพนักงานที่นายจ้างต้องการ ซึ่งเป็นแนวทางไปสู่ทางก้าวหน้าและชีวิต ดังนี้

1. คุณค่าเฉพาะตัว

1.1 ซื่อสัตย์

1.2 หนักถือตนเอง และมีภาพพจน์ที่ดีต่อตนเอง

1.3 มีเป้าหมายในอาชีพและชีวิต

1.4 มีความมั่นคงทางอารมณ์

- 1.5 มีทัศนคติที่ดี
- 1.6 มีความกระตือรือร้น
- 1.7 ไม่จำกัดความสามารถของตนเอง
2. ทักษะในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ
 - 2.1 มีความยืดหยุ่น
 - 2.2 มีความคิดสร้างสรรค์ และมีแนวทางแปลกใหม่
 - 2.3 สามารถปรับตัวเข้ากับความต้องการของงานที่เปลี่ยนแปลงได้
 - 2.4 สามารถใช้เหตุผลและตัดสินใจได้อย่างเที่ยงตรง
 - 2.5 สามารถวางแผนและจัดระบบการทำงานได้
 - 2.6 มีสมาธิสามารถจดจ่ออยู่กับงานหลายๆ ส่วนในเวลาเดียวกันได้
3. ความสัมพันธ์กับผู้อื่น
 - 3.1 เข้ากับเพื่อนร่วมงานได้ดี
 - 3.2 ยอมรับการปกครองและคำปรึกษาแนะนำของหัวหน้า
 - 3.3 ยอมรับข้อติชม
 - 3.4 ทำงานเป็นทีมได้
 - 3.5 มีความเป็นมิตร
 - 3.6 เสมอต้นเสมอปลายกับผู้อื่น
 - 3.7 ให้ความร่วมมือดี
 - 3.8 เต็มใจรับมอบงานด้วยความยินดี
 - 3.9 มีจิตสำนึกในการให้บริการ
 - 3.10 ยอมรับผู้อื่น
 - 3.11 เคารพในสิทธิและทรัพย์สินของผู้อื่น
 - 3.12 มีคุณสมบัติของการเป็นผู้นำ

พรนพ (2544 : 6, 15) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะของคนไทยที่ประเทศชาติต้องการ และมีความจำเป็นต้องปลูกฝังให้ถึงพร้อมในสถานการณ์ปัจจุบัน 10 ประการ มีดังนี้

1. มีระเบียบวินัย
2. มีความซื่อสัตย์ สุจริต และยุติธรรม
3. ขยัน ประหยัด และยึดมั่นในสัมมาชีพ
4. สำนึกในหน้าที่ และความรับผิดชอบต่อสังคม และประเทศชาติ
5. รู้จักคิดริเริ่ม วิจัย และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล
6. กระตือรือร้นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย รักและเทิดทูน ชาติ ศาสนา

พระมหากษัตริย์

7. มีพละนามัยสมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ
8. รู้จักพึ่งตนเอง และมีอุดมคติ
9. มีความภาคภูมิใจ และรู้จักทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและทรัพยากรของชาติ
10. มีความเสียสละ เมตตาอารี กตัญญูกตเวที กล้าหาญ และสามัคคีกัน

วุฒิ (2545 : 11-12) ได้ให้แนวคิดที่ปัจจุบันการแข่งขันในตลาดแรงงานค่อนข้างสูงลักษณะของบัณฑิตที่ตลาดแรงงานต้องการได้เปลี่ยนแปลงไป ทักษะที่สถานประกอบการต้องการให้มีในตัวบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ได้แก่ การเป็นผู้ที่ไว้วางใจได้ดำเนินการงานการจัดการ การพัฒนาตนเอง ความสามารถในการรับรู้ การแก้ปัญหา มนุษยสัมพันธ์ แรงบันดาลใจ แรงจูงใจ ความคิดริเริ่ม ระเบียบวินัย จริยธรรม ศิลธรรม การสื่อสารข้อมูล และการเป็นผู้นำ เป็นต้น สิ่งที่ทำนายสำหรับบัณฑิตก่อนที่จะสำเร็จการศึกษา คือการได้มีโอกาสสร้างความเข้าใจและความคุ้นเคยกับโลกแห่งความเป็นจริงของการทำงานและการเรียนรู้ เพื่อให้ได้มาซึ่งทักษะของงานอาชีพและทักษะด้านการพัฒนาตนเองนอกเหนือไปจากทักษะด้านวิชาการ ซึ่งผู้ว่าจ้างจะมีความคาดหวังจากพนักงานสูงในเรื่องต่อไปนี้

1. เป็นผู้ที่มีความรู้ในวิชาชีพ
2. มีบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ดี
3. มีความซื่อสัตย์ ขยัน มีน้ำใจ และอดทน
4. มีความกระตือรือร้นและไม่เลื่องงาน
5. มีวินัยเคร่งครัดต่อกฎระเบียบองค์กร
6. มีทัศนคติที่ดีต่อองค์กร

นอกจากนี้ยังได้กำหนดคุณสมบัติของบัณฑิตที่จะก้าวเข้าสู่งานอาชีพไว้ดังนี้

1. มีความรอบรู้
 - 1.1 รอบรู้ในเนื้อหาวิชาของตนเองอย่างถ่องแท้
 - 1.2 รอบรู้เกี่ยวกับองค์กรที่ตนเองปฏิบัติงาน
 - 1.3 รอบรู้เกี่ยวกับเนื้อหาและภาระงานที่รับผิดชอบ
 - 1.4 รักที่จะพัฒนาตนเองอยู่เสมอ (ใฝ่ศึกษา ค้นคว้าเป็นนิตย มุ่งคิดสร้างสรรค์

ก้าวทันเทคโนโลยี)

2. สู้งานหนัก

- 2.1 มีความรักงาน มีทัศนคติในแง่บวกต่องานและปัญหาของงาน โดยระลึกละเอียดอยู่เสมอว่างานและปัญหา คือ โอกาสที่ได้รับ
- 2.2 มีความกระตือรือร้น ปวารณาตนเองที่จะปฏิบัติงานตลอดเวลา
- 2.3 มีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ของตนเอง
- 2.4 มีความพร้อมเสมอทั้งร่างกายและจิตใจที่จะปฏิบัติงาน

3. รักองค์กร
 - 3.1 มีทัศนคติที่ดีต่อองค์กรและหน่วยงาน
 - 3.2 มีความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นทีม
 - 3.3 ยอมรับความเปลี่ยนแปลง ใจกว้าง รู้จักมองและคิดสิ่งใหม่ๆ เสมอ
4. ยึดมั่นวินัยและจริยธรรม
 - 4.1 มีวินัยในการปฏิบัติงาน
 - 4.2 ซื่อสัตย์สุจริต อ่อนน้อมถ่อมตน มีสัมมาคารวะ
 - 4.3 รักษาจรรยาบรรณวิชาชีพ

จากแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของพนักงานที่นายจ้างต้องการ ที่กล่าวมาข้างต้นนี้อาจกล่าวได้ว่า สอดคล้องกับกรอบแนวคิดของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ที่ต้องการให้สอบถามกับนายจ้างถึงคุณสมบัติที่เกี่ยวกับการทำงานของบัณฑิต 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการนำความรู้ความสามารถทางวิชาการในการปฏิบัติงาน ด้านความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน และด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ

3.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต

วิทยา (2530) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิศวกรรมโยธา ภาควิชาครุศาสตร์โยธา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ในทัศนะของบัณฑิตและผู้บังคับบัญชา ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ มนุษยสัมพันธ์ บุคลิกภาพ และเจตคติต่อวิชาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2525 ถึงปีการศึกษา 2529 จำนวน 57 คน และผู้บังคับบัญชา 41 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 2 ฉบับ สำหรับบัณฑิตและผู้บังคับบัญชา แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยการคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตสาขาวิศวกรรมโยธา ในทัศนะของบัณฑิตและผู้บังคับบัญชาในด้านมนุษยสัมพันธ์ บุคลิกภาพและเจตคติต่อวิชาชีพอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตสาขาวิศวกรรมโยธา ในทัศนะของบัณฑิตที่ได้รับเกียรตินิยม ในด้านวิชาการ บุคลิกภาพและเจตคติต่อวิชาชีพ สูงกว่าในทัศนะของบัณฑิตที่ไม่ได้เกียรตินิยมอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ยกเว้นในด้านมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งปรากฏว่าทั้งในทัศนะของบัณฑิตที่ได้เกียรตินิยมและไม่ได้เกียรตินิยม มีผลการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

3. ผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตสาขาวิศวกรรมโยธา ในทัศนะของผู้บังคับบัญชาที่มีวุฒิการศึกษาทางสาขาอื่นๆ ที่มีใช้ทางวิศวกรรมโยธาในด้านวิชาการ บุคลิกภาพและเจตคติต่อวิชาชีพสูงกว่าในทัศนะของผู้บังคับบัญชา ที่มีวุฒิการศึกษาทางสาขาวิศวกรรมโยธาอย่างมี

นัยสำคัญที่ .01 ยกเว้นในด้านมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งพบว่าในทัศนะของผู้บังคับบัญชาทั้งสองไม่แตกต่างกัน

4. ผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตสาขาวิศวกรรมโยธา ในทัศนะของบัณฑิตในด้านวิชาการ มนุษยสัมพันธ์ บุคลิกภาพ และเจตคติต่อวิชาชีพ ต่ำกว่าในทัศนะของผู้บังคับบัญชาอย่างมีนัยสำคัญที่ .01

ไพฑูริย์ และคณะ (2535) ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทและสัมฤทธิ์ผลการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในรอบ 50 ปี พบว่าในส่วนการประเมินคุณภาพการทำงานของบัณฑิต โดยผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างของบัณฑิต ซึ่งเป็นลักษณะการประเมินโดยภาพรวม ไม่เปรียบเทียบระหว่างรุ่น ทั้งนี้เนื่องจากคุณภาพการทำงานของบัณฑิตขึ้นกับตัวบุคคลนั้นๆ มากกว่าปัจจัยอื่น ผลจากการศึกษาพบว่าผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างส่วนใหญ่ได้ประเมินคุณภาพการทำงานของบัณฑิตในเรื่องต่างๆ ต่อไปนี้คือ ความรู้ ความสามารถ ด้านวิชาการ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความขยันหมั่นเพียรและอดทนในการทำงาน และความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่ ในภาพรวมอยู่ในระดับดี นอกจากนี้ได้มีการศึกษา ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างต่อการทำงานของบัณฑิต ในด้านต่างๆ ผู้บังคับบัญชาสวนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 40) มีความพึงพอใจต่อบัณฑิตในระดับมาก ได้แก่ ความรู้ความสามารถในสาขาวิชาที่จบ ความกระตือรือร้นและพร้อมที่จะรับงาน ความรับผิดชอบต่อหน้าที่และความซื่อสัตย์และมีวินัย

บริบูรณ์ (2539) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการกำลังคนด้านเทคโนโลยีการจัดการอุตสาหกรรมของสถานประกอบการ ผลการวิจัยพบว่า ในระยะ 5 ปีข้างหน้า (พ.ศ.2539-2543) สถานประกอบการมีความต้องการกำลังคน ด้านเทคโนโลยีการจัดการอุตสาหกรรม และด้านการบริหารงานบุคคลในระดับมาก และมีความต้องการด้านคุณลักษณะความเป็นผู้นำและคุณสมบัติอื่นๆ ในระดับปานกลาง

มงคล (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตวิศวกรรมศาสตร์ สาขาไฟฟ้า ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาต่อผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตในด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ และคุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์บุคลิกภาพ และทัศนคติต่อวิชาชีพ นอกจากนี้ยังศึกษาความคิดเห็นบัณฑิตเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตรสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้าในด้านต่างๆ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปี พ.ศ. 2536 จำนวน 145 คน และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต จำนวน 109 คน การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็น 2 ฉบับสำหรับบัณฑิตและผู้บังคับบัญชา แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยการคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตมีความเห็นว่า บัณฑิตมีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการ มนุษยสัมพันธ์และทัศนคติต่อวิชาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง แต่มีคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับดี นอกจากนี้ผู้บังคับบัญชายังเห็นว่าบัณฑิต มีปัญหา

ในการทำงานคือ มีความรู้ด้านทฤษฎีแต่นำมาปฏิบัติไม่ได้ และขาดความคิดสร้างสรรค์ สำหรับบัณฑิตเห็นว่าองค์ประกอบหลักสูตรในด้านเนื้อหาวิชาและอาจารย์ประจำมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนองค์ประกอบหลักสูตรในด้านอาจารย์พิเศษ รวมทั้งการวัดและการประเมินผลมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี

สุวัฒน์ (2539) ทำการวิจัยเรื่อง การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรี สาขาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ต่อผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาในด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการและคุณลักษณะในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา นอกจากนี้ยังศึกษาความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับการนำความรู้ความสามารถที่ได้รับจากการศึกษาไปใช้ในการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ และปัญหาในการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2534 ถึง 2538 จำนวน 109 คน และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 96 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 2 ฉบับ สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาและผู้บังคับบัญชา แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยการคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บังคับบัญชาและผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถทางวิชาการ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับดีในเรื่องการประมวลผลข้อมูล การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในระบบคอมพิวเตอร์ และการต่ออุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกับระบบคอมพิวเตอร์ สำหรับคุณลักษณะในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาผู้บังคับบัญชามีความเห็นว่าคุณลักษณะในการปฏิบัติงาน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับดีในเรื่องมีมนุษยสัมพันธ์ มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานและมีการยอมรับในความคิดเห็นของผู้อื่น สำหรับความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาต่อปัญหาในการปฏิบัติงานพบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับความก้าวหน้าในการทำงานมากที่สุด

ญาณวรรณ (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิต วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า คณะวิศวกรรมศาสตร์ อดุทธสาคร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ และศึกษาความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบัณฑิต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระหว่าง ปีการศึกษา 2535 ถึง 2539 จำนวน 324 คน และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต จำนวน 284 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ที่มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า และแบบปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบแผนภูมิและตาราง ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับด้านความรู้วิชาชีพพื้นฐานและความรู้ด้านอิเล็กทรอนิกส์ เห็นว่ามีการนำไปใช้อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความรู้ด้านไฟฟ้า

กำลังบัณฑิตมีความคิดเห็นว่ามี การนำไปใช้ปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก และผู้บังคับบัญชาเห็นว่ามีการนำไปใช้อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความรู้วิชาชีพครูทั้งบัณฑิตและผู้บังคับบัญชาเห็นว่า มีการนำไปใช้ปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก สำหรับความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้บังคับบัญชา ด้านทักษะวิชาชีพพื้นฐาน ด้านทักษะอิเล็กทรอนิกส์ และด้านทักษะไฟฟ้ากำลัง เห็นว่ามี การนำไปใช้ปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านทักษะวิชาชีพครู เห็นว่ามี การนำไปใช้ปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านบุคลิกภาพ ด้านเจตคติต่อวิชาชีพ ทั้งบัณฑิตและผู้บังคับบัญชาเห็นว่ามีการนำไปใช้ปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

บุญชัย (2542) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ศึกษาแนวโน้มความต้องการด้านแรงงานและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของช่างอุตสาหกรรม ในอุตสาหกรรมการผลิตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดระยองด้านแรงงานช่างอุตสาหกรรม มีความต้องการแรงงานในระดับ ปวช. และปริญญาตรีในระดับน้อย ส่วนระดับ ปวส. มีความต้องการในระดับน้อยที่สุด ส่วนความต้องการสาขาวิชาชีพใหม่ๆ พบว่า ในระดับ ปวช. และ ปวส. มีความต้องการช่างเขียนแบบและออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์ ส่วนในระดับปริญญาตรีมีความต้องการในสาขาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ที่สามารถออกแบบและเขียนโปรแกรมได้ดี โดยทั้งหมดมีความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ในด้านความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น ด้านความปลอดภัยในการทำงาน และด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน อยู่ในระดับมาก ด้านความต้องการความช่วยเหลือด้านต่างๆ พบว่า มีความต้องการความช่วยเหลืออยู่ในระดับมาก ในด้านการตลาด การวิจัยและพัฒนาสินค้า และด้านเงินทุนหมุนเวียน

สักรินทร์ (2543 : ก) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาบริหารอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตรอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ โดยศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาบริหารอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตรอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านห้องสมุดและศูนย์วิทยบริการ และด้านสภาพแวดล้อมของอาคารเรียน และสิ่งอำนวยความสะดวก ผลการวิจัยพบว่าผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน และจากการทดสอบสมมติฐานของการวิจัยพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาทั้งแผน ก และแผน ข มีความเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ณรงค์ (2543 : ก) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การติดตามผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต วิศวกรรมศาสตร์ สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ โดยศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาและมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า เกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงาน

ในด้านมนุษยสัมพันธ์ บุคลิกภาพ เจตคติต่อวิชาชีพ และกิจนิสัยในการทำงาน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของมหาบัณฑิตและผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับด้านวิชาการ ซึ่งแบ่งเป็นความรู้และทักษะด้านวิชาชีพพื้นฐาน ความรู้และทักษะด้านไฟฟ้ากำลังและอิเล็กทรอนิกส์กำลัง และความรู้และทักษะด้านวิศวกรรมสื่อสารและอิเล็กทรอนิกส์ มีการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในระดับ ปานกลาง สำหรับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา เกี่ยวกับการนำความรู้ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านบุคลิกภาพ ด้านเจตคติต่อวิชาชีพ และด้านกิจนิสัยในการทำงาน ผู้บังคับบัญชาเห็นว่า มีการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมาก และจากการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตในสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า ตามทัศนะของมหาบัณฑิตและผู้บังคับบัญชาในด้านวิชาการพบว่า มีผลการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

เทียนชัย (2544 : ค) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การติดตามผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีเทคนิคศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ได้เปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของมหาบัณฑิตกับผู้บังคับบัญชาในด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน มนุษยสัมพันธ์ บุคลิกภาพ และเจตคติต่อวิชาชีพ ผลการวิจัยพบว่า ผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีเทคนิคศึกษา ในด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน มนุษยสัมพันธ์ บุคลิกภาพ และเจตคติต่อวิชาชีพ ตามความคิดเห็นของทั้งมหาบัณฑิตและผู้บังคับบัญชามหาบัณฑิตอยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานในทัศนะของมหาบัณฑิตกับผู้บังคับบัญชาในด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน มนุษยสัมพันธ์ บุคลิกภาพ และเจตคติต่อวิชาชีพ ไม่แตกต่างกัน

สมบูรณ์ (2545) ทำการวิจัยเรื่อง การติดตามผลบัณฑิตกลุ่มโยธา ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาจำนวน และรายได้เฉลี่ยของบัณฑิตกลุ่มสาขาโยธา ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ ที่ทำงานเป็นลูกจ้างและประกอบอาชีพอิสระ รวมถึงจำนวนบัณฑิตที่ศึกษาต่อภายใน 1 ปี หลังจบการศึกษา และเพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนายจ้างและผู้ประกอบการ ที่มีต่อบัณฑิตกลุ่มโยธา ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ปีการศึกษา 2544 ผลการวิจัยพบว่า ในส่วนของความพึงพอใจของนายจ้างและผู้ประกอบการที่มีต่อบัณฑิต ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ (ความสามารถด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์พื้นฐาน และด้านวิชาชีพ) ด้านมนุษยสัมพันธ์ (ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน การทำงานร่วมกับผู้อื่น การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น การให้คำแนะนำและแก้ปัญหาของผู้ร่วมงานทั้งในด้านวิชาการและส่วนตัว การสร้างบรรยากาศและสัมพันธภาพที่ดีในการทำงาน และการให้ความร่วมมือและร่วมกิจกรรมกับหมู่คณะ) ด้านบุคลิกภาพ (ความขยัน ความนอบน้อมและอ่อนโยน ความละเอียดรอบคอบ ความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำที่ดี ความเชื่อมั่นในตนเอง ความมีเหตุผล การควบคุม

อารมณ์ การแต่งกายให้เหมาะสมกับอาชีพ และการวางตัวเหมาะสมกับสถานภาพ) ด้านเจตคติ ต่อวิชาชีพ (ความภูมิใจในอาชีพ ความกระตือรือร้นในการทำงาน ความรักและศรัทธาในอาชีพ ความซื่อตรงต่อหน้าที่ การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ต่ออาชีพ และการเพิ่มพูนความรู้ในอาชีพ)

เพลินพิศ, รัชฎา (2547) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ รุ่นปีการศึกษา 2543 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต และเปรียบเทียบความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต จำแนกตามคณะและประเภทของนายจ้าง ผลการวิจัยพบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจต่อบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ รุ่นปีการศึกษา 2543 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการนำความรู้ไปใช้ในการทำงาน ด้านความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน และด้านคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ ส่วนการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต จำแนกตามคณะพบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ คณะเทคโนโลยีและการจัดการอุตสาหกรรม และวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ไม่แตกต่างกัน ในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต จำแนกตามประเภทของนายจ้างพบว่า นายจ้างของหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจกับนายจ้างของหน่วยงานเอกชน มีความพึงพอใจต่อบัณฑิต แตกต่างกันในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนายจ้างของหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตมากกว่านายจ้างของหน่วยงานเอกชน

รัชฎา และคณะ (2548) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ รุ่นปีการศึกษา 2545 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต และเปรียบเทียบความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต จำแนกตามคณะและประเภทของนายจ้าง ผลการวิจัยพบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจต่อบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ รุ่นปีการศึกษา 2545 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการในการปฏิบัติงาน ด้านความรู้พื้นฐาน ที่ส่งผลต่อการทำงาน และด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ ส่วนการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต จำแนกตามคณะพบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ คณะเทคโนโลยีและการจัดการอุตสาหกรรม และวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ไม่แตกต่างกัน ในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต จำแนกตามประเภทของนายจ้างพบว่า นายจ้างของหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ กับนายจ้างของหน่วยงานเอกชน มีความพึงพอใจต่อบัณฑิต แตกต่างกันในภาพ

รวมทั้ง 3 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนายจ้างของหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตมากกว่านายจ้างของหน่วยงานเอกชน

กองแผนงาน มหาวิทยาลัยบูรพา (2545) ทำการสำรวจความพึงพอใจของนายจ้าง (ผู้บังคับบัญชา) ต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา รุ่นปีการศึกษา 2543 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต ความคิดเห็นของนายจ้าง ที่มีต่อการทำงานของบัณฑิต และความต้องการของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตที่จะรับเข้าทำงานในองค์กร ในระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยบูรพา ผลการสำรวจพบว่า ผู้บังคับบัญชาเห็นว่าบัณฑิตมีความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต อยู่ในระดับดี ในด้านความรู้พื้นฐานของสาขาวิชาที่เรียนกับความสามารถในการปฏิบัติงาน ความรับผิดชอบในการทำงาน ความสามารถของบัณฑิตในการนำความรู้จากการศึกษาไปใช้ในการปฏิบัติงาน ความสามารถของบัณฑิตในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ความสามารถของบัณฑิตในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น ความสามารถของบัณฑิตในด้านความถูกต้องและความเหมาะสมในการตัดสินใจปฏิบัติงาน ความสามารถของบัณฑิตในด้านการต่อสู้ชีวิตในสังคม ความกระตือรือร้นในการปรับปรุงตนเองให้มีความก้าวหน้า การรับรู้ต่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ ความกล้าในการแสดงออก ความสามารถในการเป็นผู้นำ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความเชื่อมั่นในตัวเอง การติดตามความก้าวหน้าของความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ การยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น ความสามารถในการสื่อสารทางความคิดของตนเองกับบุคคลอื่น ความสามารถในการปรับตนเองให้เข้ากับสภาพสังคม ความสามารถในการพัฒนาสังคม ส่วนด้านการฝึกงานให้กับบัณฑิตเพื่อปฏิบัติงานประจำ พบว่า จะต้องฝึกงานให้กับบัณฑิตในระดับปานกลาง และสิ่งที่ผู้บังคับบัญชาเห็นว่าบัณฑิตต้องแก้ไข พบว่า ภาษาอังกฤษ เป็นสิ่งที่บัณฑิตจะต้องปรับปรุงมากที่สุด

กองแผนงาน มหาวิทยาลัยบูรพา (2547) ทำการสำรวจความพึงพอใจของนายจ้าง (ผู้บังคับบัญชา) ต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา รุ่นปีการศึกษา 2544 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต ความคิดเห็นของนายจ้าง ที่มีต่อการทำงานของบัณฑิต และความต้องการของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตที่จะรับเข้าทำงาน ในองค์กร ในระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยบูรพา ผลการสำรวจพบว่า ผู้บังคับบัญชาเห็นว่าบัณฑิตมีความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต อยู่ในระดับดี ในด้านความรู้พื้นฐานของสาขาวิชาที่เรียนจบ ความรับผิดชอบในการทำงาน ความสามารถของบัณฑิตในการนำความรู้จากการเรียนไปใช้ในการปฏิบัติงาน ความสามารถของบัณฑิตในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ความสามารถของบัณฑิตในการปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่น ความสามารถของบัณฑิตในด้านความถูกต้องและความเหมาะสมในการตัดสินใจปฏิบัติงาน ความสามารถของบัณฑิตในด้านการต่อสู้ชีวิตในสังคม ความกระตือรือร้นในการปรับปรุงตนเองให้มีความก้าวหน้า การรับรู้ต่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ ความกล้าในการแสดงออก ความสามารถในการเป็นผู้นำ ความเชื่อมั่นในตัวเอง การติดตามความก้าวหน้าของความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ การยอมรับฟัง

ความคิดเห็นของบุคคลอื่น ความสามารถในการสื่อสารทางความคิดของตนเองกับบุคคลอื่น ความสามารถในการปรับตนเองให้เข้ากับสภาพสังคม ความสามารถในการพัฒนาสังคม ส่วนด้านการฝึกงานให้กับบัณฑิตเพื่อปฏิบัติงานประจำ พบว่า จะต้องฝึกงานให้กับบัณฑิตในระดับปานกลาง และสิ่งที่ผู้บังคับบัญชาเห็นว่าบัณฑิตต้องแก้ไข พบว่า ภาษาอังกฤษ เป็นสิ่งที่บัณฑิตจะต้องปรับปรุงมากที่สุด

สุรพันธ์ และคณะ (2547) ทำการวิจัยเรื่อง การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ประจำปีการศึกษา 2544 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามผลการศึกษา โดยประเมินจากความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้บังคับบัญชาด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อมและการให้บริการ ด้านสมรรถภาพและบุคลิกภาพ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อมและการให้บริการ ด้านสมรรถภาพและบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านสภาพแวดล้อม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความต้องการของหน่วยงานเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษาได้แก่ ต้องการให้เพิ่มทักษะความชำนาญทางวิชาชีพ สำหรับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับสมรรถภาพด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาการ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านบุคลิกภาพและเจตคติ และด้านมนุษยสัมพันธ์ของบัณฑิต มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

สำนักวิจัยและบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (2547) ทำการวิจัย เรื่อง การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ปีการศึกษา 2545-2546 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะการหางานทำ การประกอบอาชีพ และคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาทุกสาขาทั้งภาคปกติ และภาค กศ.บป. ผลการวิจัยพบว่า

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2545-2546 โดยภาพรวม ส่วนใหญ่มีงานทำ บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานในภาคเอกชน รองลงไปทำงานในหน่วยงานรัฐบาล และรัฐวิสาหกิจ มีส่วนน้อยที่ประกอบกิจการส่วนตัว และยังมีได้ทำงาน

2. การสมัครงานและการทำงาน บัณฑิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ และสาขาการศึกษา เป็นผู้มีงานทำสูงสุดในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ปัญหาที่พบจากการสมัครงานมากที่สุด คือ การขาดคุณสมบัติเพิ่มเติม เช่น ทักษะทางด้านภาษา ทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์ และปัญหาการรองลงไป คือ แหล่งงานอยู่ห่างไกลจากภูมิลำเนา

3. การประกอบอาชีพและลักษณะงานของผู้สำเร็จการศึกษา ลักษณะงานของผู้สำเร็จการศึกษาเป็นงานบริหารจัดการ ได้แก่ งานบุคคล ธุรการ บัญชี เลขานุการ โดยสาขาวิชาการศึกษา ประกอบอาชีพทางการศึกษา คือ งานสอน นักวิชาการ ฝึกอบรมมากที่สุด รองลงมา เป็นงานด้านบริหารจัดการ งานบุคคล ธุรการ บัญชี และเลขานุการ ส่วนสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ มีลักษณะงานเป็นงานด้านอุตสาหกรรม เช่น อุตสาหกรรม อาหาร สิ่งทอ อิเล็กทรอนิกส์ ก่อ

สร้าง มากที่สุด รองลงมาประกอบอาชีพทางด้านบริหารจัดการ ธุรกิจ บัญชี เลขานุการ คอมพิวเตอร์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ประกอบอาชีพที่มีลักษณะงานบริหารจัดการ ด้านงานบุคคล ธุรกิจ บัญชี เลขานุการ รองลงมาเป็นงานบริการในภาคอุตสาหกรรม เช่น งานขาย บรรณารักษ์ กฎหมาย การเมือง ส่วนสาขาวิชาบริหารธุรกิจมีลักษณะงานเป็นงานทางด้านบริหารจัดการ บุคลากร ธุรกิจ บัญชี เลขานุการ มากที่สุด รองลงไปเป็นงานบริการ เช่น งานขาย บรรณารักษ์ กฎหมาย และการเมือง เป็นต้น

4. คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา ผลการศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มีคุณลักษณะที่น่าพึงพอใจ คือ มีความซื่อสัตย์ มีมนุษยสัมพันธ์ และมีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความรักในเพื่อนมนุษย์และสิ่งแวดล้อม มีความขยัน ใฝ่รู้ และอดทนไม่ย่อท้อ และมีความรับผิดชอบ ส่วนคุณลักษณะที่เห็นว่าควรปรับปรุง 5 ลำดับแรก คือ มีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร มีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์เชิงเหตุผล มีความรู้สึกถึงสิ่งในสาขาวิชาที่เรียน และมีความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้

กองแผนงาน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (2548) ทำการวิจัย เรื่อง ความพึงพอใจของ นายจ้าง/ผู้ใช้บัณฑิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ รุ่นปีการศึกษา 2546 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนายจ้าง/ผู้ใช้บัณฑิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาการ/วิชาชีพ ด้านความรู้ความสามารถทั่วไป ด้านบุคลิกภาพ และด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ และเพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนายจ้าง/ผู้ใช้บัณฑิตภาครัฐ กับความพึงพอใจของนายจ้าง/ผู้ใช้บัณฑิตภาคเอกชนตามกลุ่มสาขาวิชา วิธีดำเนินการศึกษา ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม นายจ้าง/ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิต ในด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ/วิชาชีพ ด้านความรู้ความสามารถทั่วไป ด้านบุคลิกภาพ และด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจของนายจ้าง/ผู้ใช้บัณฑิตภาครัฐ และนายจ้าง/ผู้ใช้บัณฑิตภาคเอกชนมี พบว่า บัณฑิตกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพนายจ้าง/ผู้ใช้บัณฑิตภาครัฐ มีความพึงพอใจแตกต่างกับ นายจ้าง/ผู้ใช้บัณฑิตภาคเอกชน ด้านความสามารถทางวิชาการ/วิชาชีพในภาพรวม ด้านความสามารถทั่วไปในภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนายจ้าง/ผู้ใช้บัณฑิตภาครัฐมีความพึงพอใจมากกว่านายจ้าง/ผู้ใช้บัณฑิตภาคเอกชนทั้งสองด้าน ส่วนการเปรียบเทียบความพึงพอใจด้านบุคลิกภาพและด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ พบว่า นายจ้าง/ผู้ใช้บัณฑิตภาครัฐมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกับนายจ้าง/ผู้ใช้บัณฑิตภาคเอกชนทั้งสองด้าน สำหรับบัณฑิตกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พบว่า นายจ้าง/ผู้ใช้บัณฑิตภาครัฐมีความพึงพอใจแตกต่างกับนายจ้าง/ผู้ใช้บัณฑิตภาคเอกชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสี่ด้าน โดยนายจ้าง/ผู้ใช้บัณฑิตภาครัฐมีความพึงพอใจมากกว่านายจ้าง/ผู้ใช้บัณฑิตภาค

เอกชน ทั้ง 4 ด้าน เช่นกัน ส่วนบัณฑิตกลุ่มสังคมศาสตร์ นายจ้าง/ผู้ใช้บัณฑิตภาครัฐมีความพึงพอใจแตกต่างกับนายจ้าง/ผู้ใช้บัณฑิตภาคเอกชน ด้านความสามารถทางวิชาการ/วิชาชีพ และด้านความสามารถทั่วไปในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนายจ้าง/ผู้ใช้บัณฑิตภาครัฐมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตมากกว่านายจ้าง/ผู้ใช้บัณฑิตภาคเอกชนทั้งสองด้าน และนายจ้าง/ผู้ใช้บัณฑิตภาครัฐมีความพึงพอใจแตกต่างกับนายจ้าง/ผู้ใช้บัณฑิตภาคเอกชนด้านบุคลิกภาพและด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพในภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนายจ้าง/ผู้ใช้บัณฑิตภาครัฐมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตมากกว่านายจ้าง/ผู้ใช้บัณฑิตภาคเอกชนทั้งสองด้าน